

KİRALIK İŞÇİLİĞİ KİM GÜNDEME GETİRDİ?

Aydınlık Gazetesi, 27 Şubat 2016

Yıldırım Koç

Günümüzde işçi sınıfına yönelik en büyük saldırı, özel istihdam bürolarına işçi kiralama yetkisi veren kanun tasarısıdır.

Bu tasarının kabul edilmesi durumunda, kiralanen işçiler sendikalaşma, toplu pazarlık ve grev haklarını yitirecektir. Kiralık işçilerin hakları, taşeron işçilerinin haklarının çok gerisindedir. Taşeron işçiliğinin yerini kiralık işçilik alacaktır. Taşeron işçilerinin asıl işverenin işçisi olma ("kadroya geçme") ve geçmişe dönük alacak talebinde bulunma hakları ortadan kalkacaktır.

Bu büyük saldırıya karşı işçi konfederasyonlarının ortak tavır alması gerekir. Nitekim geçmişte böyle bir geniş cephe oluşmuştu.

Sendikaların hükümet güdümünde olup olmadığının ölçütü, bu tasarı karşısında takınılan tavidir.

BUGÜN DE İŞÇİ KİRALAMA VAR

Önce bu saldırının iyi anlaşılması gerekli.

Günümüzde de işçi kiralama uygulaması vardır. AKP iktidarları döneminde 2003 yılında kabul edilen İş Kanununun 7. maddesine göre, 'İşveren, devir sırasında yazılı rızasını almak suretiyle bir işçiyi; holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerinde veya yapmakta olduğu işe benzer işlerde çalıştırılması koşuluyla başka bir işverene" geçici olarak kiralayabilir. Kiralama "altı ayı geçmemek üzere yazılı olarak yapılır, gerektiğinde en fazla iki defa yenilenebilir."

Ancak bu yetki, işverenlere yetmiyor. İşverenler, birbirlerinden işçi kiralamanın ötesine geçmeyi, tek işçi işçi kiralamak olan şirketlerden işçi kiralayabilmeyi istiyorlar.

Gündemdeki tasarı, AKP iktidarları döneminde kurulan özel istihdam bürolarına işçi kiralama yetkisinin verilmesini öngörüyor.

İŞÇİ KİRALAMA TASARISINI KİM HAZIRLADI?

26 Haziran 2001 günü TİSK, Türk-İş, Hak-İş, DİSK ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında bir protokol imzalandı. Bu protokol uyarınca TİSK üç öğretim üyesini, işçi konfederasyonları birer öğretim üyesini ve Bakanlık da üç öğretim üyesini belirleyerek, bir Bilim Komisyonu oluşturdu. Bu Bilim Komisyonu'na akıl almaz bir yetki verildi. Bilim Komisyonu'nun oybirliğiyle alacağı kararlar, tüm tarafları bağlayacaktı. Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral, DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi ve Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu bu protokolü imzaladı.

Bilim Kurulu hazırladığı metni 26 Haziran 2002 tarihinde Bakanlık'a sundu.

İşçi kiralama düzenlemesini Bilim Kurulu getirdi. Bu konu işçi konfederasyonlarının temsilcileri tarafından temsilcisi oldukları örgütlerle tartışılmadı. Hazırladıkları metnin 8. maddesinin başlığı "ödünç iş ilişkisi" idi. Madde başlığı "geçici iş ilişkisi" olarak değiştirildi. Bugün bu düzenleme uygulanıyor.

ÖZEL İSTİHDAM BÜROLARINA DA İŞÇİ KİRALAMA YETKİSİ

Ancak Bilim Kurulu'nun hazırladığı ve işçi sendikaları konfederasyonlarının da peşinen onayladığı düzenlemede, özel istihdam bürosunun işçi kiralamasına ilişkin bir bölüm de vardı.

Taslağın 93. maddesinin başlığı "mesleki faaliyet olarak ödünç iş ilişkisi" idi. Bu maddenin ilk bölümü şöyleydi:

"Başkasına (ödünç alan) işçisini ödünç vermek suretiyle gelir getirici mesleki faaliyet gösterilmesi Türkiye İş Kurumunun iznine bağlıdır. İzin verilebilmesi için işçilerin rızalarını alarak başkalarına ödünç verecek gerçek veya tüzel kişi işverence ya da bu alanda da faaliyet gösterecek özel istihdam bürosunca, amaca uygun bir işyerinin tüm unsurlarıyla kurulmuş ve yetkili mercilere bildirimlerinin zamanında yapılmış olması gerekir."

Bu madde 7 Mart 2003 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunulan tasarıda yer almadı.

Bu yaşananlar unutulmasın!